

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715211090
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8715211090.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore veci žalobkyne P. U. D., bytom L. X. XXXX/XX, F., štátne občianstvo X. H., práv.zast. Mgr. Marcel Lesňák, advokát, Murgašova 87/6, Poprad, IČO: 50654578, proti žalovanému Q. D., bytom L. X. XXXX/XX, F., práv. zast. JUDr. Tibor Bašista, advokát, Štefánikova 8, Poprad, IČO: 35507128, v konaní o zrušenie práva spoločného nájmu bytu po rozvođe manželov s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12C 376/2015-118 zo dňa 11.09.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v konaní o zrušení práva spoločného nájmu bytu po rozvođe manželov rozhodol takto:

„Súd z r u š u j e spoločný nájom žalobkyne P. U. D. a žalovaného Q. D. k bytu č. XX, nachádzajúceho sa na prízemí, vchod č. XX bytového domu súpisné číslo XXXX na ul. L. X. v F., postaveného na parc. KN-C č. XXXX/XXX, zapísaný E. úradom F., katastrálny odbor na LV č. XXXX s tým, že ďalším nájomcom bude žalobkyňa.

Žalovaný je povinný byt č. XX, nachádzajúci sa na prízemí, vchod č. XX bytového domu súpisné číslo XXXX na ul. L. X. v F., postavený na parc. KN-C č. XXXX/XXX, zapísaný E. úradom F., katastrálny odbor na LV č. XXXX vypratať a odovzdať žalobkyni do XX dní po zabezpečení náhradného bytu.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil v zmysle ustanovení § 705, § 712, § 712a ods. 8, § 712c Občianskeho zákonníka, pričom dospel k záveru, že je dôvodné zrušiť právo na spoločný nájom strán sporu k bytu, ktorého vlastníkom je mesto F. a ktorý strany v konaní počas trvania ich manželstva nadobudli do nájmu. Po rozvođe manželstva sa strany v konaní nedohodli o ďalšom nájme bytu, pričom súd po zohľadnení skutočností, že žalobkyňa sama uhrádzala zálohové platby za byt, vedie spoločnú domácnosť s jedným z ich detí, ktoré má odvodené právo bývania, preto bude využívať predmetný byt ďalej ako nájomkyňa.

3. Súd prvej inštancie v časti bytovej náhrady uviedol, že v konaní nebolo preukázané jednoznačne, aby žalovaný počas trvania manželstva alebo po jeho rozvode sa voči žalobkyni alebo osobám blízkym bývajúcim s ním spoločne v byte dopúšťal či dopúšťa fyzického alebo psychického násillia. Pod fyzickým či psychickým násillím možno chápať opakujúce sa alebo po istý čas trvajúce domáce násillie do takej miery a intenzity, ktorá spôsobuje fyzické alebo psychické utrpenie poškodenej osobe prejavujúce sa na jej zdravotnom stave. Súd prvej inštancie z obsahu trestného spisu ako aj registra priestupkov zistil, že žalovaný bol viackrát obvinený z ublíženia na zdraví žalobkyne, no takéto konanie žalovanému nebolo preukázané, preto nie je daný zákonný dôvod na vylúčenie žalovaného z poskytnutia bytovej náhrady. Rovnako súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali priznanie pre žalovaného ako bytovú náhradu, náhradné ubytovanie či prístrešie. Súd mal preukázané, že najmä v čase od roku 2014 do roku 2017 sa žalovaný voči žalobkyni sporadicky dopúšťal drobných schválnosti a urážlivých výrokov, no intenzitu tohto konania, ktoré bolo v rozpore s dobrými mravmi, nie je možné kvalifikovať ako dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by žalovaného vylúčil zo zabezpečenia bytovej náhrady vo forme náhradného bytu. Ani samotná žalobkyňa takéto konanie nepotvrdila napriek svedeckej výpovede svedkyne M.. Aj na skutočnosti, ktoré poukazoval syn strán sporu, tak tieto boli z dávnejšej minulosti a tieto si svedok preniesol do dospelosti. Nakoľko súd prvej inštancie nezistil dôvody pre nepriznanie bytovej náhrady, vypratanie bytu bolo podmienené zabezpečením zodpovedajúcej bytovej náhrady, ktorým však nemusí byť byt zabezpečený žalovanému do vlastníctva.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 a § 262 CSP, pričom procesne úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalobkyne, ktorá namietla výrok II. rozsudku s poukazom na odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Žalobkyňa dospela k záveru, že v konaní pred súdom prvej inštancie bola dostatočne preukázaná existencia psychického násillia zo strany žalovaného voči nej, a to výsluchom svedkov ako aj výpisom z Centrálnej evidencie priestupkov a správnych deliktov. Tieto dôkazy nasvedčujú tomu, že zo strany žalovaného došlo k neznesiteľnému stavu spolužitia medzi nimi na základe fyzického a psychického násillia. Poukázala na skutočnosť, že podmienkou pre rozhodnutie o nepriznaní bytovej náhrady je preukázanie psychického či fyzického násillia zo strany jedného z manželov, čo spôsobuje neznesiteľnosť ich spolužitia a teda takéto pomery nedovoľujú jednému z manželov či ich deťom alebo iným osobám bývajúcim v byte byt pokojne užívať bez strachu o ich život a zdravie. Právo musí chrániť slabšiu stranu aj za cenu zásahu do výkonu vlastníckeho práva tak, aby ten z manželov, ktorý zasahuje do práva druhého z manželov na pokojný a zdravý život, bol obmedzený aj vo svojom práve vlastníka či užívateľa bytu s poukazom na primárnu potrebu chrániť zdravie a život druhého z manželov ako aj členov ich rodiny, ktorí bývajú v byte. Poukázala na skutočnosť, že rozvedenému manželovi patrí právo na náhradný byt, pričom sú len dve výnimky, v prvom prípade súd môže na základe existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa rozhodnúť o tom, že druhému z manželov, ktorý má byť vypratať, patrí právo na bytovú náhradu nie vo forme náhradného bytu, ale len vo forme náhradného ubytovania alebo prístrešia. Druhá výnimka z tejto zásady je tá, ak sa rozvedený manžel, ktorý má byť vypratať, za trvania manželstva alebo po rozvode dopúšťal alebo dopúšťa voči manželovi či blízkej osobe, ktorá s ním býva, fyzického alebo psychického násillia. V takomto prípade súd nemôže uplatniť svoju úvahu, zvažovať, či tomu manželovi patrí bytová náhrada a v akej forme alebo nie, pretože nemá inú možnosť len rozhodnúť tak, že rozvedenému manželovi, ktorý sa dopúšťal takéhoto konania bytová náhrada nepatrí. Odvolateľka poukázala na to, že žalovaný nemá záujem vyriešiť situáciu ohľadom spoločného nájmu a aj súd prvej inštancie skonštatoval nezhody medzi stranami sporu. Bolo preukázané, že žalovaný je výbušný, vulgárny a verbálne útočí na žalobkyňu, čo však súd prvej inštancie nepovažoval za psychické násillie. S týmto názorom žalobkyňa nesúhlasila a má za to, že pod psychickým alebo fyzickým násillím sa chápe aj trvajúce domáce násillie v takej intenzite a miere, ktorá spôsobuje fyzické alebo psychické utrpenie poškodenej osobe prejavujúce sa na jej zdravotnom stave. Z uvedeného dôvodu mal súd zamerať dokazovanie aj týmto smerom. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že žalovaný svoje agresívne správanie prejavuje zásadne bez prítomnosti iných osôb, čo sťažuje jeho preukázanie, no už samotné presúvanie či skrývanie jej vecí, vydeľovanie priestoru v chladničke, rešpektíve v kúpeľni, nie je normálne odhliadnuc od vulgarizmov, schválnosti a iných konfrontácií. Žalobkyňa ako aj jej syn majú dlhodobu obavu zo správania sa žalovaného. Odvolateľka poukázala na definíciu násillia podľa uznesenia NS SR sp.zn. 5 M Cdo 10/2012 a uviedla, že násillie je charakterizované aj akýmikoľvek aktami vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca

alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Žalobkyňa poukázala na to, že fyzické a psychické násilie znížilo kvalitu vzájomného spolužitia v nehnuteľnosti do tej miery, že sa spolužitie stalo neznesiteľným. Z uvedeného dôvodu dospela k záveru, že boli splnené podmienky pre nepriznanie bytovej náhrady podľa § 712a ods. 8 veta druhá OZ a priznanie bytovej náhrady je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázala na to, že žalovaný má možnosť odísť bývať k rodičom, ktorí bývajú v trojizbovom byte a potrebujú aj v súvislosti aj s ich vekom opateru. Rovnako poukázala na to, že v odôvodnení rozsudku ani vo výrokovej časti nie je bližšie špecifikovaný počet izieb náhradného bytu, čo môže spôsobovať problémy pri jeho nútenom výkone. S poukazom na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, kedy ak je od rozhodnutia o napadnutom výroku závislý aj výrok, ktorý odvolaním dotknutý nebol, ako je to v tomto prípade, navrhla, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, respektíve, aby zmenil napadnutý rozsudok vo výroku II. a rozhodol o povinnosti žalovaného vypratať predmetný byt v lehote do 30 dní od jeho právoplatnosti bez poskytnutia bytovej náhrady.

6. Žalovaný sa k podanému odvolaniu napriek výzve súdu prvej inštancie nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) .

11. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie možno uviesť, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

12. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tejto námietky nebola odvolaciemu súdu z obsahu spisu preukázaná.

13. Právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie iné. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňuje realizáciu

práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že všeobecne namietané konanie súdu porušujúce práva odvolateľky na spravodlivý proces nebolo zistené.

14. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

15. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

16. Dokazovanie je základný inštitút civilného procesu, ktorého záverom je rozhodnutie súdu. V rámci Civilného sporového poriadku je zavedený princíp formálnej pravdy, teda formálnou pravdou sa rozumie, že pri svojom rozhodovaní súd vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu v akom mu vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Je kladený dôraz na procesnú diligenciu strán sporu dôsledkom čoho je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. V danom prípade nejde o spotrebiteľský spor ani o spor v konaní o abstraktnej kontrole spotrebiteľských vecí ani antidiskriminačný či individuálny pracovný spor kedy môže výnimočne súd vykonať aj iné dôkazy ako tie ktoré navrhli strany sporu. Súd prvej inštancie dôsledne aplikoval princípy na ktorých je založený Civilný sporový poriadok a rozhodol na základe dôkazov predložených stranami sporu, ktoré nenavrhovali doplniť dokazovanie.

17. Odvolací súd poukazuje na princíp kontradiktórnosti civilného sporového konania, kedy je strana sporu, na ktorej je dôkazné bremeno zaťažená povinnosťou jeho preukázania pod hrozbou či pod následkom neúspechu v konaní. V danom prípade dôkazné bremeno preukázania toho, že sa žalovaný ako rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvode voči žalobkyni či voči blízkej osobe bývajúcej spoločne v byte dopúšťal alebo dopúšťa fyzického alebo psychického násillia, zaťažuje žalobkyňu, pričom táto dôkazné bremeno neuniesla.

18. Je nepochybné, že ani zo samotného obsahu žaloby nevyplývajú a nie sú ani tvrdené skutočnosti ohľadom psychického či fyzického násillia zo strany žalovaného voči žalobkyni či osobám bývajúcim spoločne v byte. Ako vyplýva z odôvodnenia žaloby, dôvodom pre začatie konania bola nedohoda o spoločnom užívaní, neustále nehody. To, že odporca sa správa agresívne, je spomenuté jednou vetou v samotnej žalobe (č.l. 2 spisu). Žalobkyňa poukazovala na neplatenie nájomného a služieb spojených s užívaním bytu, ktoré by mali byť dôvodmi hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie bytovej náhrady.

19. Je nepochybné, že skutkovo menej náročné je preukázať fyzické než psychické násilie, pričom možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že fyzické násilie, na ktoré poukazovala žalobkyňa a ktoré malo byť predmetom trestného konania, nebolo v konaní preukázané, nakoľko žalovaný bol oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví tak ako to správne konštatoval súd prvej inštancie v bode 7 svojho odôvodnenia. Iné akty fyzického násillia zo strany žalobkyne voči žalovanému neboli predmetom trestného stíhania, pričom je nepochybné, že v tomto konaní je konajúci súd viazaný závermi konania vedeného pod sp.zn. 1To 56/2017 na Krajskom súde v Prešove (§ 193 CSP). Pokiaľ sa týka ostatných priestupkov, ktoré boli predmetom evidencie v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov ako sa nachádzajú v spise na strane 80 a nasledujúce, je zrejmé, že malo sa jednať o verbálne narážky a neslušné vyjadrenia na adresu žalobkyne, pričom za konanie zo dňa 16.06.2017 ohľadom urážky na cti, bolo toto konanie zastavené, rovnako aj priestupok zo dňa 16.06.2017 ohľadom premiestňovania veci. Následne bol žalovaný pokarhaný za to, že telom vrazil do oznamovateľky, ktorá utrpela v dôsledku jeho nedbanlivostného správania ublíženie na zdraví, zranenia s dobou liečenia v trvaní 2-3 dni. V tomto prípade ide o konštatované nedbanlivostné konanie, ktoré nie je možné zahrnúť do pojmu fyzického násillia. Rovnako oznámenie o tom, že jej bráni v pozeraní televízií vypínaním televízneho signálu, bol tento podnet odložený a bola mu uložená pokuta za to, že sa na jej adresu vulgárne vyjadroval, pričom aj ďalšie oznámenia ohľadom vyhrážania sa na ujmu na zdraví bolo zastavené, pričom boli mu uložená pokuta vo výške 15,- eur za vulgárne nadávky a jeho obvinenie za krivé svedectvo za stratu vidlicových kľúčov bolo odložené. Celkovo, po zhodnotení týchto listinných dôkazov, nemožno jednoznačne dospieť k záveru, že sa jednalo o psychické násilie zo strany žalovaného voči žalobkyni. Je nepochybné, že tento sa na jej adresu vulgárne vyjadroval, no nebolo preukázané, že by tieto vulgárne vyjadrenia mali za následok vznik psychického násillia na osobe žalobkyne, pričom práve na nej leží dôkazné bremeno preukázania tejto skutočnosti, a to na to vhodnými dôkazmi, ktoré však v konaní neboli z jej strany ani navrhnuté. Z týchto dôvodov považoval odvolací súd odvolacie námietky za nedôvodné.

20. „Psychické násilie „zahŕňa citové a slovné týranie, žena ho pociťuje ako ničenie pocitu vlastnej hodnoty a psychického zdravia. O jeho prítomnosti sa dozvedáme zo subjektívnych výpovedí žien. Patrí sem zosmiešňovanie doma i na verejnosti, urážlivé poznámky o výzore alebo charaktere, osočovanie a výbuchy zlosti. Tvrdenia, že žena je bláznivá, psychicky chorá, namýšľa si, má samovražedné sklony“ (Egger, 2000, s. 3). Muži tieto vyjadrenia používajú na odvrátenie pozornosti od vlastných činov, hľadajú problém v žene (Ponešický, 2005).

Otrásené psychické zdravie obete sa prejavuje jej špecifickým prežívaním a správaním. Tieto ženy častejšie vyhľadávajú starostlivosť psychiatra, je tu aj väčšie riziko, že sa pokúsia o suicídum alebo si zvolia únik pomocou alkoholu, či drog, obvykle medikamentov (Vágnerová, 2004, s. 643). Zároveň sa môže u obetí v dôsledku týrania rozvinúť rad emočných porúch alebo porúch správania, ako napr. nízke sebavedomie a sebaúcta, depresie, pocity úzkosti, fóbie, neschopnosť niekomu dôverovať, či rozvíjať úzky vzťah, nutkavo-obsedantná porucha, symptómy posttraumatickej stresovej poruchy, špecificky potom tzv. syndróm týranej ženy alebo Štokholmský syndróm, alkoholizmus, suicídne prejavy správania a pod.

Situáciu ženy nachádzajúcu sa v patologickom vzťahu s násilným partnerom, vymedzuje tzv. syndróm týranej ženy, ktorý bol ako odborný pojem do odbornej literatúry zavedený v 80. rokoch 20. storočia, kedy bolo explicitne tematizované násilie na ženách. Jedná sa o koncept vytvorený v roku 1978 psychologičkou D. K. s cieľom „pomenovať širokú paletu psychických symptómov a vzorcov správania, ktoré sú dôsledkom prítomnosti dlhodobého partnerského násillia, a ktoré pomáhajú obeti prežiť v násilných situáciách.“ (Marvanová, Vargová, 2008, s. 40). Syndróm týranej ženy je definovaný ako „súbor špecifických charakteristík a dôsledkov zneužívania, ktoré vedú ku zníženej schopnosti ženy efektívne reagovať na prežívané násilie. Ide tak o rozvoj charakteristických fyzických, psychických a sociálnych symptómov ako sú depresie, nízke sebavedomie, či izolácia, znovu prežívanie traumy, naučená bezmocnosť, stiahnutie sa od okolia poruchy príjmu potravy, vyčerpanosť, bolesti hlavy a pod., ktoré sú dôsledkom priamej osobnej skúsenosti s opakovanými násilnými útokmi, hlavne rozporuplného a premenlivého správania páchatel'a a zníženej možnosti obete ovplyvňovať vlastný život“ (Marvanová, Vargová, 2008, s. 40).“ Autor: PhDr. Ľudmila Húsková

Katolícka univerzita v H., Pedagogická fakulta, Katedra sociálnej práce <https://www.prohuman.sk/socialna-praca/psychicke-nasledky-nasillia-pachaneho-na-zenach-amoznosti-pomoci-specializovanim-socialnym-poradenstvom>.

Ako vyplýva z odborných článkov na tému psychického násilia, jeho prítomnosť je preukazovaná na základe subjektívnej výpovede obete, pričom takéto skutočnosti neboli zo strany žalobkyne predmetom jej výpovede ani pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného možno dospieť k záveru, že dokazovaním nebola preukázaná existencia ani fyzického ani psychického násilia. Je zrejmé, že vzťahy medzi stranami sporu, ktoré napriek ich rozvodu naďalej obývajú spoločný byt nie sú dobré, určite takéto správanie je v rozpore s dobrými mravmi, nie však do takej miery, aby bola súdom určená povinnosť žalovaného vypratať predmetnú nehnuteľnosť bez zabezpečenia náhradného bytu ako vyplýva z vykonaného dokazovania.

21. Občiansky zákonník v § 712 ods. 1 za bytovú náhradu považuje náhradný byt (podľa § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ním byt, ktorý svojou veľkosťou a vybavením zabezpečuje ľudsky dôstojné bývanie nájomcu a členov jeho domácnosti), ďalej náhradné ubytovanie (§ 712 ods. 3 Občianskeho zákonníka pod tým rozumie byt s jednou obytnou miestnosťou alebo obytnú miestnosť v slobodárni, ubytovni alebo v iných zariadeniach určených na trvalé bývanie alebo podnájom v zariadenej alebo nezariadenej časti bytu u iného nájomcu) a napokon prístrešie (v zmysle § 712 ods. 4 Občianskeho zákonníka je ním prechodné ubytovanie, najmä v spoločnej nocľahárni alebo v iných zariadeniach na to určených, a priestor na uskladnenie bytového zariadenia a ostatných vecí domácej a osobnej potreby).

22. Z uvedeného je zrejma definícia bytových náhrad, preto nie je nutné aby v rozsudku súdu týkajúceho sa bytovej náhrady bolo toto výslovne uvedené Preto považoval odvolací súd odvoláciu námietku bližšej špecifikácie počtu izieb náhradného bytu za nedôvodnú s poukazom na znenie § 712 ods.2 OZ.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 396 ods.1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok náhrady trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnej žalobkyni nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takeého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).